ANTHONY MICHAEL COLLINS
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2023. március 2.[1]

C-711/21. és C-712/21. sz. egyesített ügyek

XXX (C-711/21),
XXX (C-712/21)
kontra
État belge, képviseli a Secrétaire d'État à l'Asile et la Migration

(a Conseil d'État [államtanács, Belgium] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Bevándorlási politika – Az Európai Unió Alapjogi Chartája – 4., 7. és 47. cikk – 2008/115/EK irányelv – Harmadik országok jogellenesen tartózkodó állampolgárainak visszatérése – Kiutasítási határozat – A harmadik országbeli állampolgár családi életével és egészségi állapotával kapcsolatos körülményekben a kiutasítási határozat meghozatalát követően bekövetkezett változás – A körülmények megváltozására a nemzetközi védelemre vonatkozó eljárás befejezését követően történő hivatkozás – A körülményekben bekövetkezett változásra való hivatkozás végső időpontja – EUMSZ 267. cikk – Az alapjogvita fennállása – A kérdést előterjesztő bíróság vizsgálati kötelezettsége – A lojális együttműködés elve – Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése – Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatósága"

I. Bevezetés

1. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelmek két olyan kiutasítási határozatra vonatkoznak, amelyeket a belga hatóságok hoztak az alapeljárásokban felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felek (a továbbiakban: kérelmezők) tekintetében a nemzetközi védelem iránti kérelmeik elutasítását követően. A Conseil d'État (államtanács, Belgium)[2] azt kéri a Bíróságtól, hogy döntsön a kiutasítási határozatoknak az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 4., 7. és 47. cikkével, valamint a harmadik országok illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó állampolgárainak visszatérésével kapcsolatban a tagállamokban használt közös normákról és eljárásokról szóló, 2008. december 16-i 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[3] (a továbbiakban: visszatérési irányelv) 5. cikkével, 6. cikkének (6) bekezdésével és 14. cikkével való összeegyeztethetőségéről. Ebben az összefüggésben a Conseil d'État (államtanács) azt kívánja megtudni, hogy az említett kiutasítási határozatok jogszerűségét felülvizsgáló bíróság figyelembe

[1] Eredeti nyelv: angol.

[2] 2021. november 4-én kelt előzetes döntéshozatalra utaló határozataiban.

[3] HL 2008. L 348., 98. o.

veheti-e a kérelmezők családi életében és/vagy egészségi állapotában a nemzetközi védelem iránti kérelmeiket elutasító határozatok érvényességének fenntartását követően bekövetkezett változásokat.

II. Az alapeljárások

A. A C-711/21. sz. ügy

2. XXX, harmadik országbeli állampolgár, valószínűleg 2017. március 16-án érkezett Belgiumba. 2017. március 24-én menekültkénti elismerés iránti kérelmet nyújtott be a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező belga hatósághoz. 2017. július 20-án a Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides (a menekültekkel és hontalanokkal foglalkozó általános biztos, Belgium; a továbbiakban: CGRA) elutasította XXX kérelmét, és a kiegészítő védelmet is megtagadta tőle. 2017. július 26-án a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság e megtagadó határozat alapján Belgium területének elhagyására kötelezte XXX-t.

3. 2017. augusztus 21-én XXX keresetet indított a CGRA nemzetközi védelmet megtagadó, 2017. július 20-i határozatával szemben a Conseil du contentieux des étrangers (külföldiekkel kapcsolatos jogi ügyekben eljáró bíróság, Belgium; a továbbiakban: CCE) előtt. 2018. január 11-én a CCE elutasította a keresetet.

4. 2017. augusztus 24-én XXX keresetet indított az őt Belgium területéről kiutasító 2017. július 26-i határozattal szemben a CCE előtt. A tárgyaláson XXX a családi életében és az egészségi állapotában bekövetkezett változásokat igazoló dokumentumokat nyújtott be. 2019. október 22-i ítéletével a CCE elutasította a keresetét. A CCE megállapította, hogy XXX már nem támadhatja meg az őt Belgium területéről kiutasító 2017. július 26-i határozatot, mivel a 2018. január 11-i ítélet, amely elutasította a CGRA nemzetközi védelmet megtagadó határozatával szemben indított keresetét, véglegesen eldöntötte az ügyet. A CCE úgy vélte, hogy a Belgium területéről való kiutasítást elrendelő határozat jogszerűségének értékelése során nem veheti figyelembe az e határozat meghozatalát követően bekövetkezett fejleményeket.[4] A CCE azt is megállapította, hogy nem fogadható el XXX azon érve, hogy a hatóságok nem hozhattak volna őt az ország területéről kiutasító határozatot a CGRA nemzetközi védelmet megtagadó határozatával szemben indított keresetének elbírálásáig, mivel az említett határozattal szemben benyújtott keresetét 2018. január 11-én bírálták el.

5. 2019. november 6-án a kérelmező felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Conseil d'État (államtanács) elé a CCE 2019. október 22-i ítéletével szemben. A Conseil d'État (államtanács) először is úgy véli, hogy a Belgium területéről való kiutasítást elrendelő határozat megsemmisítése iránti kereset alapján a CCE-nek főszabály szerint *ex tunc* kell vizsgálnia e határozatot. Másodszor, úgy véli, hogy a Gnandi ítélet nem határozza meg egyértelműen azt az időpontot, amikor a harmadik országbeli állampolgár e célból a körülmények megváltozására hivatkozhat, és így nem ad választ arra a kérdésre, hogy a bíróság figyelembe veheti-e a kiutasítási

[4] A 2018. június 19-i Gnandi ítéletre (C-181/16, EU:C:2018:465; a továbbiakban: Gnandi ítélet) hivatkozva.

határozat meghozatalát követően bekövetkezett körülményeket.[5] Ez a megközelítés jelentős következményekkel járhat a visszatérési irányelv, különösen ezen irányelv 5. cikkének alkalmazására nézve, amelynek értelmében ezen irányelv végrehajtása során a tagállamok megfelelő figyelmet fordítanak többek között a családi életre és az érintett harmadik országbeli állampolgár egészségi állapotára.

B. A C-712/21. sz. ügy

6. 2016. február 29-én XXX menekültkénti elismerés iránti kérelmet nyújtott be a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező belga hatósághoz. 2016. szeptember 30-án a CGRA elutasította kérelmét, és a kiegészítő védelmet is megtagadta tőle. 2016. október 6-án a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság a CGRA határozatára hivatkozva Belgium területének elhagyására kötelezte XXX-t.

7. 2016. október 28-án XXX keresetet indított a CGRA 2016. szeptember 30-i határozatával szemben a CCE előtt. E keresetet 2017. január 19-én elutasították. 2016. november 7-én XXX keresetet indított az ország területéről való kiutasítást elrendelő 2016. október 6-i határozattal szemben a CCE előtt. A tárgyalást követően, amelyen XXX a magánéletével kapcsolatos dokumentumokat nyújtott be, 2019. október 22-i ítéletében a CCE elutasította az ország területéről való kiutasítást elrendelő határozattal szemben indított keresetét. A CCE ebben az ítéletben is a jelen indítvány 4. pontjában ismertetett érvelést követte.

8. XXX felülvizsgálati kérelmet terjesztett a Conseil d'État (államtanács) elé a CCE 2019. október 22-i ítéletével szemben. A jelen indítvány 5. pontjában ismertetett okokkal azonos okokból a Conseil d'État (államtanács) úgy vélte, hogy a Gnandi ítélet nem határozza meg azt az időpontot, amikor a kiutasítási határozat jogszerűségét vizsgáló szerv figyelembe veheti a körülményeknek egy harmadik országbeli állampolgár családi életével kapcsolatos megváltozását.

9. A C-711/21. sz. ügy és a C-712/21. sz. ügy alapjául szolgáló eljárásokban a Conseil d'État (államtanács) úgy ítélte meg, hogy a Charta 4.,[6] 7. és 47. cikke, valamint a visszatérési irányelv 5. cikke, 6. cikkének (6) bekezdése és 14. cikke megkövetelheti a nemzetközi védelem iránti kérelem elutasítását követően hozott kiutasítási határozat jogszerűségét vizsgáló bíróságtól, hogy vegye figyelembe a kérelmező családi életével vagy egészségi állapotával kapcsolatban az említett vizsgálat elvégzését megelőzően bekövetkezett változásokat. A Conseil d'État (államtanács) ezért mindkét ügyben felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) [A Charta] 4.,[7] 7. és 47. cikkét és a [visszatérési irányelv] 5. cikkét, [6. cikkének (6) bekezdését] és 13. cikkét a [Gnandi ítélet] fényében úgy kell-e értelmezni, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmet elutasító határozatot követően hozott kiutasítási határozat elleni jogorvoslatot elbíráló bíróság a kiutasítási határozat jogszerűségének értékelése során csak a

[5] A visszatérési irányelv 6. cikkének (1) bekezdése értelmében „[a] tagállamok a (2)–(5) bekezdésben említett kivételek sérelme nélkül a területükön illegálisan [helyesen: jogellenesen] tartózkodó harmadik országbeli állampolgárokra vonatkozóan kiutasítási határozatot adnak ki [helyesen: hoznak]". Ugyanezen irányelv 6. cikkének (6) bekezdése úgy rendelkezik, hogy „[e]z az irányelv nem gátolja a tagállamokat abban, hogy – a nemzeti jogszabályaiknak megfelelően, a III. fejezet alapján meglévő eljárási biztosítékoknak és a közösségi és nemzeti jog más vonatkozó rendelkezéseinek a sérelme nélkül – egyazon közigazgatási vagy bírósági határozaton vagy intézkedésen belül elfogadják a jogszerű tartózkodás megszüntetéséről szóló határozatot és egyidejűleg a kiutasítási határozatot és/vagy a kitoloncolási végzést és/vagy a beutazási tilalmat [helyesen: beutazási tilalomról szóló határozatot] is".

[6] A Charta 4. cikke nem releváns a C-712/21. sz. ügyben, mivel a kérelmező nem hivatkozott e rendelkezés megsértésére.

[7] A C-711/21. sz. ügyben és a C-712/21. sz. ügyben előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések azonosak, kivéve, hogy a C-712/21. sz. ügyben a Conseil d'État (államtanács) szükségtelennek tartotta a Charta 4. cikkére vonatkozó kérdés előterjesztését.

körülményekben bekövetkezett olyan változásokat veheti figyelembe, amelyek jelentősen befolyásolják a helyzet értékelését a [visszatérési irányelv] 5. cikk[e] fényében, és amelyek a nemzetközi védelemre vonatkozó eljárásnak a [CCE] általi befejezését megelőzően következtek be?

2) A [visszatérési irányelv] 5. cikkében említett körülményeknek abban az időpontban kell bekövetkezniük, amikor a külföldi tartózkodása jogszerű volt vagy engedélyezték az országban maradását?"

III. A Bíróság előtti eljárás

10. A Bíróság elnöke 2022. január 4-i határozatával a szóbeli és az írásbeli szakasz lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából elrendelte a C-711/21. és C-712/21. sz. ügyek egyesítését.

11. A kérelmezők, a belga és a holland kormány, valamint az Európai Bizottság írásbeli észrevételeket nyújtott be.

12. 2022. március 29-i írásbeli észrevételeiben a belga kormány arra hivatkozott, hogy mindkét előzetes döntéshozatal iránti kérelem elfogadhatatlan, mivel az uniós jognak a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezésére már nincs szükség e bíróság ítéletének meghozatalához. 2020. március 30-án a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság tartózkodási engedélyt adott a C-711/21. sz. ügy kérelmezőjének.[8] 2021. március 8-án a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóság 2021. február 18-ig érvényes – később 2023. február 18-ig meghosszabbított – tartózkodási engedélyt adott a C-712/21. sz. ügy kérelmezőjének.[9] A belga kormány arról is tájékoztatta a Bíróságot, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező belga hatóság[10] 2022. február 24-én tájékoztatta a Conseil d'État-t (államtanács) e fejleményekről.

13. 2022. június 17-én a Bíróság elnöke levélben fordult a Conseil d'État-hoz (államtanács) annak megerősítése érdekében, hogy a kérelmezők rendelkeztek-e tartózkodási joggal Belgiumban, és ha igen, fenn kívánja-e tartani az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeit. 2022. június 27-én a Conseil d'État (államtanács) a kérelmezők ügyvédjének meghallgatását követően megerősítette, hogy mindkét kérelmező tartózkodási jogot kapott Belgiumban. Mindazonáltal fenn kívánta tartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmeit. A Conseil d'État (államtanács) megállapította, hogy a kérelmezők ügyvédjének tájékoztatása szerint a kérelmezők Belgiumban maradáshoz való joga ideiglenes, és a belga kormány nem vonta vissza a kiutasítási határozatokat. A kérelmezők ügyvédje kifejtette, hogy amennyiben nem hosszabbítják meg a kérelmezők belgiumi tartózkodási jogát, úgy a belga kormány a kérelmezők tekintetében hozott kiutasítási határozatok alapján a kiutasítási eljárás újraindítását kérheti.

14. A Conseil d'État (államtanács) válaszára tekintettel az előadó bíró és a főtanácsnok 2022. július 6-án felhívta a belga kormányt,[11] hogy tájékoztassa a Bíróságot a kérelmezők tekintetében hozott kiutasítási határozatok jelenlegi helyzetéről vagy a kérelmezők tekintetében esetlegesen hozott bármely más kiutasítási határozatról. 2022. július 15-én a belga kormány válaszában kijelentette, hogy „a tartózkodási engedély megadása összeegyeztethetetlen a kiutasítási határozattal. A

[8] A szóban forgó tartózkodási engedély egy „Carte F". Az öt évig érvényes.

[9] A szóban forgó tartózkodási engedély egy „Carte A". Az egy évig érvényes, és meghosszabbítható.

[10] Az Office des étrangers (idegenrendészeti hivatal, Belgium).

[11] A Bíróság eljárási szabályzata 62. cikkének (1) bekezdése alapján.

kiutasítási határozat a tartózkodási engedély megadásával a törvény erejénél fogva hatályát veszti, anélkül, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságnak a visszatérésre vonatkozó új határozatot kellene hoznia". A belga kormány arra a következtetésre jutott, hogy a Conseil d'État (államtanács) pontosan e kérdésben született közelmúltbeli ítélkezési gyakorlatára [12] tekintettel a kérelmezőknek már nem fűződik érdekük a kiutasítási határozatok megsemmisítésére irányuló eljárás folytatásához.

15. 2022. július 20-án a Bíróság továbbította a belga kormány 2022. július 15-i válaszát a Conseil d'État-nak (államtanács). Újból megkérdezte, hogy fenn kívánja-e tartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmeit, és megkérte, hogy ha igen, akkor jelölje meg ennek indokait.

16. 2022. augusztus 3-án a Conseil d'État (államtanács) kijelentette, hogy a kérelmezők ügyvédje és a belga kormány eltérő álláspontjára tekintettel nem vonhatja vissza előzetes döntéshozatal iránti kérelmeit anélkül, hogy előtte meg ne hallgatná a feleket, és döntést ne hozna a kérelmezőknek a megsemmisítés iránti kereseteik fenntartásához fűződő érdekéről. Rámutatott továbbá arra, hogy az előtte folyamatban lévő eljárásokat felfüggesztette a Bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelmeire adandó válaszáig. A Conseil d'État (államtanács) ezért úgy ítélte meg, hogy nincs olyan helyzetben, hogy döntsön a kiutasítási határozatok helyzetéről és a kérelmezőknek a felülvizsgálati kérelmeik fenntartásához fűződő érdekéről.

IV. A Bíróságnak az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolására vonatkozó hatásköréről

17. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróság által az EUMSZ 267. cikk alapján az uniós jog értelmezésére vonatkozóan előterjesztett kérdések releváns voltát vélelmezni kell. A Bíróság és a nemzeti bíróságok között az említett rendelkezés alapján létrehozott együttműködés keretében kizárólag az alapügyben eljáró és a meghozandó bírósági határozatért felelős nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira tekintettel megítélje mind az előzetes döntéshozatalra utaló határozatnak az ítélete meghozatala tekintetében fennálló szükségességét, mind a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Mindazonáltal az EUMSZ 267. cikk szövegéből is és rendszeréből is az következik, hogy az előzetes döntéshozatali eljárás előfeltétele a nemzeti bíróság előtt ténylegesen folyamatban lévő jogvita, amelynek a keretében a nemzeti bíróságnak olyan határozatot kell hoznia, amely alkalmas arra, hogy figyelembe vegye a Bíróság válaszát. A Bíróság nem adhat tanácsadói véleményeket általános vagy hipotetikus kérdésekről. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek tehát szükségesnek kell lennie a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő jogvita tényleges megoldásához. [13]

18. Ebből következik, hogy szükség esetén a Bíróság – saját hatáskörének vizsgálatához – megvizsgálhatja azokat a körülményeket, amelyek között a nemzeti bíróság hozzá fordult, és különösképpen köteles megállapítani, hogy az uniós jog kért értelmezése kapcsolatban áll-e az alapjogvita tényállásával vagy tárgyával, annak érdekében, hogy a Bíróság ne legyen kénytelen

[12] C. E., n°254.100, 2022. június 24. Ezen ítéletben a Conseil d'État (államtanács) megállapította, hogy a tartózkodási engedély felülvizsgálati kérelmet előterjesztő félnek történő megadására tekintettel „az ilyen határozat nem egyeztethető össze az ország területéről való kiutasítást elrendelő határozattal", és „az utóbbival oly módon ellentétes aktust képez, hogy e határozatot eltávolította a jogrendből. Mivel a megtámadott közigazgatási aktus […] eltűnt a jogrendből, a megtámadott ítélet rendelkező része már nem alapozhatja meg a felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél panaszát. A felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél tehát már nem rendelkezik a jelen keresethez fűződő szükséges érdekkel".

[13] Lásd: 2013. június 27-i Di Donna ítélet (C-492/11, EU:C:2013:428, 24–26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2014. február 27-i Pohotovosť ítélet (C-470/12, EU:C:2014:101, 27–29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2020. november 24-i Openbaar Ministerie (Okirat-hamisítás) ítélet (C-510/19, EU:C:2020:953, 27. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

általános vagy hipotetikus kérdésekkel kapcsolatos tanácsadói véleményeket adni.[14] Amennyiben kiderül, hogy a feltett kérdés az alapügy eldöntéséhez nyilvánvalóan nem bír jelentőséggel, a Bíróságnak meg kell állapítania a kérelem okafogyottságát.[15]

19. Az EUMSZ 267. cikkben előírt előzetes döntéshozatali eljárás, amely párbeszédet hoz létre a Bíróság és a tagállami bíróságok között, a Szerződésekkel létrehozott bírósági rendszer sarokkövét alkotja. Az uniós jog egységes értelmezésének biztosítására irányul, biztosítva ezáltal többek között az uniós jog koherenciáját, teljes érvényesülését és autonómiáját.[16] Az EUMSZ 267. cikk és a bírósági párbeszéd és együttműködés általa létrehozott rendszere olyan *lex specialis*, amely kifejezi azt az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében foglalt alapelvet,[17] amely szerint az Európai Unió és a tagállamok kötelesek lojálisan együttműködni egymással a Szerződésekből eredő feladatok végrehajtásában.[18] A nemzeti bíróságokat mint az államhoz tartozó szervezeteket köti ez az elv az uniós intézményekkel – többek között a Bírósággal – fennálló kapcsolataikban.[19] A lojális együttműködés kötelezettsége kölcsönös jellegű, amint az egyértelműen kitűnik az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésének szövegéből, amely szerint az Európai Unió és a tagállamok „kölcsönösen tiszteletben tartják [egymást]”.[20] Az igazságszolgáltatási feladatoknak a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti, az EUMSZ 267. cikkben előírt megosztása alapján a Bíróság főszabály szerint anélkül hoz előzetes döntést, hogy megvizsgálná azokat a körülményeket, amelyek között a nemzeti bíróságok előterjesztették a kérdéseket, és javasolja a szóban forgó uniós jogi rendelkezés, illetve rendelkezések alkalmazását. Csak akkor más a helyzet, ha nyilvánvalóvá válik, hogy az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárást eredeti céljától eltérően arra kívánják felhasználni, hogy a Bíróság konstruált jogvita alapján hozzon döntést, vagy nyilvánvaló, hogy az uniós jogi rendelkezés, amelynek értelmezése iránt a Bírósághoz fordultak, nem alkalmazható az előzetes döntéshozatal iránti kérelem alapjául szolgáló jogvita eldöntése során.[21]

20. A belga kormány által az írásbeli észrevételeiben felhozott elfogadhatatlansági kifogásra, valamint a Bíróság, a Conseil d’État (államtanács) és a belga kormány közötti levélváltásra tekintettel továbbra is jelentős bizonytalanság áll fenn azzal kapcsolatban, hogy a Conseil d’État (államtanács) köteles-e figyelembe venni a Bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adott válaszát az előtte folyamatban lévő jogviták eldöntése során. E tekintetben a Conseil d’État (államtanács) ítélkezési gyakorlata, amelyre a belga kormány a Bíróságnak adott

[14] Bár a Conseil d’État-nak (államtanács) nem volt tudomása arról, hogy a kérelmezők 2021. november 4-én tartózkodási engedéllyel rendelkeztek, nem tájékoztatta később a Bíróságot e fejleményekről annak ellenére, hogy 2022. február 24-én értesítették azokról. Ezzel összefüggésben az Ajánlások a nemzeti bíróságok figyelmébe az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozóan című dokumentum (HL 2019. C 380., 1. o.) 26. pontja megállapítja többek között, hogy „[a kérdést előterjesztő] bíróság feladata, hogy tájékoztassa a Bíróságot minden olyan eljárási cselekményről, amely hatással lehet a Bíróság elé terjesztett kérelmére […]”.

[15] 2013. október 24-i Stoilov i Ko ítélet (C-180/12, EU:C:2013:693, 38. pont). Bár a belga kormány a jelen eljárásban felvetette az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatóságának kérdését, a fent említett ítéletből és a Gnandi ítéletből (31. pont) egyértelműen kitűnik, hogy a Bíróság hivatalból is felvetheti az ilyen kérelmek elfogadhatóságának kérdését. Az Európai Unió Bírósága alapokmányának 23. cikke értelmében a kérdést előterjesztő bíróság felfüggeszti az előtte folyamatban lévő eljárást. A Bíróság eljárási szabályzatának 101. cikke értelmében mindazonáltal a Bíróság felvilágosítást kérhet a kérdést előterjesztő bíróságtól.

[16] 2021. március 2-i A. B. és társai (A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítélet (C-824/18, EU:C:2021:153, 90. pont).

[17] Lásd: Temple Lang, J., *The Development by the Court of Justice of the Duties of Cooperation of National Authorities and Community Institutions Under Article 10 EC*, Fordham International Law Journal, 2007, 31. kötet, 5. kiadás, 1517. o. Lásd még: Klamert, M., „Article 4 TEU” in: Kellerbauer, M., Klamert, M., és Tomkin, J., (szerk.), *The EU Treaties and the Charter of Fundamental Rights: A Commentary*, Oxford University Press, New York (online), 2019, 35–60. o.

[18] A tagállamok a Szerződésekből, illetve az uniós intézmények intézkedéseiből eredő kötelezettségek teljesítésének biztosítása érdekében kötelesek megtenni a megfelelő általános vagy különös intézkedéseket. A tagállamok segítik az Uniót feladatainak teljesítésében, és tartózkodnak minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti az Unió célkitűzéseinek megvalósítását.

[19] Az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése alapján a tagállami bíróságoknak meg kell hozniuk valamennyi olyan intézkedést, amely alkalmas az uniós jog hatályának és hatékonyságának biztosítására. Lásd: 2020. december 17-i Bizottság kontra Szlovénia (Az EKB irattárai) ítélet (C-316/19, EU:C:2020:1030, 119. és 124. pont).

[20] 1990. július 13-i Zwartveld és társai végzés (C-2/88-IMM, EU:C:1990:315, 17. pont).

[21] 1990. november 8-i Gmurzynska-Bscher ítélet (C-231/89, EU:C:1990:386, 23. pont).

2022. július 15-i válaszában hivatkozott, egyértelműen arra utal, hogy nincs szükség a Bíróság döntésére a Conseil d'État (államtanács) előtt folyamatban lévő jogviták tényleges megoldásához, mivel úgy tűnik, hogy az e jogviták tárgyát képező kiutasítási határozatok kikerültek a belga jogrendből. [22]

21. Bár végső soron a Conseil d'État (államtanács) feladata dönteni, e bíróság, amikor a Bíróság 2022. július 20-án újból felkérte annak jelzésére, hogy fenn kívánja-e tartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmeit, és ha igen, miért, nem foglalkozott saját közelmúltbeli ítéletének relevanciájával, és egyszerűen megerősítette, hogy fenn kívánja tartani e kérelmeket, anélkül, hogy kifejtette volna, hogy azok miért befolyásolják az előtte folyamatban lévő jogviták kimenetelét. [23] A Conseil d'État (államtanács) csupán arra hivatkozik, hogy az előtte folyamatban lévő eljárások felfüggesztése esetén az ügy eldöntése előtt meg kell hallgatni a feleket.

22. A Conseil d'État (államtanács) közelmúltbeli ítélkezési gyakorlatára, [24] valamint arra tekintettel, hogy a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező belga hatóság tájékoztatta e bíróságot arról, hogy a kérelmezőknek tartózkodási engedélyt adott, és hogy e bíróság többször is kérdéseket intézett a kérelmezők ügyvédjéhez az ügyben, [25] nem egyértelmű, hogy a Conseil d'État (államtanács) látszólag miért nem hajlandó teljeskörűen válaszolni a Bíróság által hozzá intézett kérdésre, segítve ezzel a Bíróságot a Szerződések értelmezése során a jog tiszteletben tartásának biztosítására irányuló feladatának végrehajtásában. [26]

23. A Di Donna ügyre vonatkozó indítványában Kokott főtanácsnok megjegyezte, hogy az együttműködés szelleme, amelyben az előzetes döntéshozatali eljárást le kell folytatni, megköveteli a kérdést előterjesztő bíróság részéről annak tiszteletben tartását, hogy a Bíróság feladata „a tagállami ítélkező tevékenység elősegítése, nem pedig az, hogy szakvéleményeket adjon általános vagy hipotetikus kérdésekben". [27] A Pohotovosť ügyre vonatkozó indítványában Wahl főtanácsnok megállapította, hogy „elengedhetetlen, hogy a nemzeti bíróságok kifejtsék azokat az indokokat, amelyek miatt úgy vélik, hogy a kérdéseikre adott válasz szükséges a jogvita eldöntéséhez. A Bíróság azon feladata, hogy tiszteletben tartsa a nemzeti bíróság felelősségi körét, egyidejűleg azt is jelenti, hogy a nemzeti bíróságnak figyelembe kell vennie az előzetes döntéshozatal területén a Bíróság által betöltött sajátos feladatot. Ennek megfelelően a Bíróság még nemrégiben is megállapította, hogy nincs helye a döntésének olyan helyzetben, amikor a kérdést előterjesztő bíróság a hozzá intézett felkérés ellenére fenntartja előzetes döntéshozatal

[22] Lásd: C. E., nº254.100, 2022. június 24. A Conseil d'État-nak (államtanács) meg kell vizsgálnia e nemzeti ítélkezési gyakorlat relevanciáját és tartalmát az alapjogviták kontextusában. A kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálat fenntartása mellett úgy tűnik, hogy a közelmúltban megváltozott e bíróságnak a kérdéssel kapcsolatos álláspontja. Lásd a 2021. április 15-i Étát belge (Az átadásra vonatkozó határozatnál későbbi körülmények) ítéletet (C-194/19, EU:C:2021:270, 20. pont), amely a Conseil d'État (államtanács) előtt folyamatban lévő hasonló felülvizsgálati eljárásra vonatkozott. Az említett ügyben a Conseil d'État (államtanács) a Bíróság tájékoztatáskérését követően jelezte, hogy az alapeljárásban felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél menedékjog iránti kérelmét elutasító és őt Belgium területének elhagyására kötelező határozat jogszerűségét vitató felülvizsgálati kérelemnek van célja, mivel olyan bírósági határozatra vonatkozik, amelyet semmilyen ténybeli körülmény nem távolíthatott el a jogrendből.

[23] Lásd ezzel szemben a Gnandi ítélet 32. és 33. pontját, ahol a Conseil d'État (államtanács) egyértelműen kifejtette, hogy miért van szükség a Bíróság válaszára az előtte folyamatban lévő jogvita eldöntéséhez, és miért kívánta fenntartani előzetes döntéshozatal iránti kérelmét. Lásd még a 2016. szeptember 13-i Rendón Marín ítéletet (C-165/14, EU:C:2016:675, 30. és 31. pont), amelyben a Tribunal Supremo (legfelsőbb bíróság, Spanyolország) kifejtette, hogy bár az ideiglenes tartózkodási engedély megadásának megtagadásával kapcsolatban előtte folyamatban lévő eljárás lezárult, a Bíróságnak az előzetes döntéshozatal iránti kérelemre való válasza szükséges az e megtagadás következményeként fizetendő kártérítéssel kapcsolatos nyitott kérdés megoldásához.

[24] Lásd: C. E., nº254.100, 2022. június 24.

[25] A kérdést előterjesztő bíróság általi vizsgálat fenntartása mellett úgy tűnik, hogy e bíróság nem intézett kérdéseket a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező belga hatósághoz az ügyben.

[26] Lásd analógia útján: 2021. március 2-i A. B. és társai (A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítélet (C-824/18, EU:C:2021:153, 107. pont).

[27] Kokott főtanácsnok Di Donna ügyre vonatkozó indítványa (C-492/11, EU:C:2013:225, 22. pont).

iránti kérelmét, elmulasztva ugyanakkor azt, hogy állást foglaljon arról, hogy milyen hatással van egy olyan fejlemény vagy esemény, amely a Bíróság tudomására jutott, akár az alapeljárásban meghozandó határozatra, akár az alapeljárás eldöntése szempontjából a kérdések relevanciájára”.[28]

24. Úgy tűnik számomra, hogy ezen együttműködés keretében a Conseil d’État (államtanács) megszüntethette volna az előtte folyamatban lévő eljárások felfüggesztését, meghallgathatta volna a feleket az ügyben, és dönthetett volna abban a kérdésben, hogy a belga jog alapján hatályosak-e a kérelmezők tekintetében hozott kiutasítási határozatok. Ebben az összefüggésben az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EUMSZ 267. cikk szerinti eljárás végrehajtását akadályozó nemzeti jogi rendelkezés alkalmazását mellőzni kell.[29] A Bíróság rendelkezésére álló információk alapján a jelen előzetes döntéshozatali eljárások első látásra okafogyottak, így a Bíróság előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekre adandó válaszaira nem feltétlenül van szükség ahhoz, hogy a kérdést előterjesztő bíróság eldönthesse az előtte folyamatban lévő jogvitákat.[30] A kérelmezők körülményeiben az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek benyújtása óta bekövetkezett változások miatt az az egyértelmű veszély is fennáll, hogy a Bíróság értékes erőforrásokat pazarol el e kérelmek megválaszolására. Ezen észrevételek nem sértik a Conseil d’État (államtanács) azon lehetőségét, hogy új előzetes döntéshozatal iránti kérelmeket terjesszen elő, miután meggyőződött arról, hogy azok megválaszolására szükség van az előtte folyamatban lévő jogvita tényleges megoldásához.[31]

V. Végkövetkeztetés

25. A fentiek alapján annak megállapítását javaslom a Bíróságnak, hogy az EUMSZ 267. cikk alapján nem rendelkezik hatáskörrel a Conseil d’État (államtanács, Belgium) által 2021. november 4-én előterjesztett kérdések megválaszolására.

[28] Wahl főtanácsnok Pohotovosť ügyre vonatkozó indítványa (C-470/12, EU:C:2013:844, 29. pont).

[29] 2021. március 2-i A. B. és társai (A legfelsőbb bíróság bíráinak kinevezése – Jogorvoslat) ítélet (C-824/18, EU:C:2021:153, 141. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[30] Az ilyen körülmények között előterjesztett kérdések Bíróság általi megválaszolása hipotetikus kérdésekre adandó tanácsadói vélemény nyújtásának minősülhet, tévesen értelmezve az EUMSZ 267. cikk által létrehozott bírósági együttműködés keretében a Bíróságra bízott feladatot.

[31] Lásd analógia útján: 2016. május 12-i Security Service és társai végzés (C-692/15–C-694/15, EU:C:2016:344, 30. pont).